

ДАВЛАТ ХИЗМАТИГА ЗАМОНАВИЙ УСУЛЛАРНИ ЖОРИЙ ЭТИШ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ

Мирзаахмедов Камолиддин Мансуржонович

ЎзМУ Ижтимоий фанлар факультети сиёсий фанлар бўйича фалсафа доктори (PhD),
доцент

<https://doi.org/10.5281/zenodo.7004739>

Аннотация. Ушбу мақолада муаллиф давлат хизмати тушунчасининг моҳияти ва унинг ўзига хос хусусиятларини илмий – назарий асосларда очиб берган. Шу билан бирга, давлат хизматини самарали ташкил этишнинг шакллари ва тартибини инновацион усуллар, сиёсий технологиялар орқали янада такомиллаштириш тенденцияларини кўрсатиб ўтган.

Калит сўзлар: давлат хизмати, давлат бошқаруви, рахбар кадр, бошқарувчи кадрлар, инсон ресурслари, бошқарув тизими, етакчи.

ТЕХНОЛОГИИ ВНЕДРЕНИЯ СОВРЕМЕННЫХ МЕТОДОВ В ГОСУДАРСТВЕННУЮ СЛУЖБУ

Аннотация. В данной статье автор на научно-теоретической основе раскрывает сущность и специфические особенности понятия государственная служба. В то же время автор продемонстрировал тенденции к дальнейшему совершенствованию форм и порядка эффективной организации государственной службы с помощью инновационных методов и политических технологий.

Ключевые слова: государственная служба, государственное управление, административный персонал, управленческие кадры, человеческие ресурсы, система управления, лидер.

TECHNOLOGIES OF INTRODUCTION OF MODERN METHODS TO PUBLIC SERVICE

Abstract. In this article, the author explains the essence of the concept of public service and its specific features on a scientific and theoretical basis. At the same time, it showed trends in further improving the forms and procedures for the effective organization of the civil service through innovative methods, political technologies.

Keywords: administrative staff, state management, administrative personnel, administrative staff, human resources, government system, leader.

КИРИШ

Ривожланган давлатлар тажрибасида давлат хизматларига замонавий усулларни жорий этиш ва фойдаланиш босқичи ўтган асрнинг 80-90-йилларида фаол ривожланди. Бу жараён давлат бошқарувида амалга оширилаётган ислохотларнинг янги тўлқини билан боғлиқ бўлиб, турли давлат ташкилотлари томонидан хусусий сектор тизимида самарали бошқарув технологияларини жалб этишга, шунингдек, ортиб бораётган ижтимоий эҳтиёжларни қондиришга қаратилган инновацион ечимлар, хизмат сифатини яхшилашга қаратилган интилиш деб баҳоланди.

ТАДҚИҚОТ МАТЕРИАЛЛАРИ ВА МЕТОДОЛОГИЯСИ

Ҳуқуқшунос олим Д.Н.Бахрахнинг фикрича: “Инсонларнинг, шунингдек, давлат ва жамиятнинг мақсадга мувофиқ фаолият йўналишларидан бири-бу хизматдир. Бу тушунча турли маъноларда: инсоннинг фаолият тури, ижтимоий-ҳуқуқий институт, давлат

органларининг махсус тизими маъносида ишлатилиши мумкин. Хизмат-бошқарувдан, давлат фаолиятини амалга оширишдан, бошқарувни таъминлашдан, аҳолига ижтимоий-маданий хизмат кўрсатишдан иборат” [1; б.8].

Фикримизча, давлат ва жамият ҳаётининг ҳозирги босқичида турли соҳаларини қамраб оладиган ўзгаришлар энг аввало, давлат хизматларининг фаолияти, моҳияти ва хусусиятлари билан узвий боғлиқдир. Давлат бошқаруви органлари олдида турган вазифаларни ҳар жиҳатдан ҳал этиш, бу энг аввало бошқарув тизимини ташкил этишга инновацион ёндашувдир.

Ҳар қандай давлатда давлат хизматини ташкил этишнинг асосий мақсади, албатта, давлат вазифалари ва функцияларини амалга ошириш, жамият барқарорлигини таъминлаш, Конституция ва қонунчилик ҳужжатлари билан ўрнатилган тартибда миллий манфаатларини ҳимоя қилиш ҳисобланади.

Масалан, Беларусь Республикасининг 2003 йил 14 июнда қабул қилинган “Беларусь Республикасида давлат хизмати тўғрисида”ги Қонуннинг 2-моддасига биноан, давлат хизмати деганда “давлат мансабини эгаллаб турган ҳолда давлат-ҳокимият ваколатларини бевосита амалга оширишга ва (ёки) давлат органлари функциялари бажарилишини таъминлашга қаратилган профессионал фаолият тушунилади.

Қозоғистон Республикасининг 1999 йил 23 июлда қабул қилинган “Давлат хизмати тўғрисида”ги Қонунининг 1-моддасида “давлат хизмати- давлат ҳокимиятининг вазифалари ва функцияларини амалга оширишга қаратилган мансаб ваколатларини бажариш бўйича давлат органларидаги давлат хизматчиларининг фаолиятидир”.

Қирғизистон Республикасининг 2004 йил 11 августда қабул қилинган “Давлат хизмати тўғрисида”ги Қонунига биноан, давлат хизмати-давлат хизматчиларининг давлат органларида профессионал асосда амалга ошириладиган ҳамда Конституция ва бошқа норматив ҳужжатлар билан белгилаб берилган ҳокимият вазифалари, функциялари ва ваколатларини бажаришга қаратилган фаолиятдир” [2] - деб, белгилаб қўйилган.

Бу борада шу нарса аниқки, давлат бошқарувини ислоҳ қилиш жараёнида бошқарув самарадорлиги: давлат хизматларининг максимал даражадаги қафолати; давлат тузилмалари ва фуқароларнинг ўзаро масъулияти; давлат томонидан кўрсатиладиган хизматларнинг сифати билан ўлчанади. Бундан ташқари, ислоҳотларнинг самарадорлиги давлат функцияларини амалга ошириш учун янги сиёсий технологияларни жорий этиш ва улардан фойдаланишга боғлиқ. Жумладан, “рақамли технология”, “электрон ҳукумат”, “аутсорсинг” ва “контрактинг аут” усулларини жорий этиш, самарали бошқарув ташаббусларини қўллаб-қувватловчи ресурс сифатида давлатнинг муҳим вазифаларини бажаришга қодир бўлган фуқаролик жамиятининг турли тузилмаларини бошқаришга амалий ёрдам беради.

Бу борада “аутсорсинг”-шартнома муносабатлари тизимининг шакли бўлиб, инглиз тилидаги “ташқи манбалардан фойдаланиш” [3; с.22] деган қискартиришнинг бир тури сифатида, бошқарувда ташқи ресурслардан фойдаланишни англатади. Аутсорсинг ташқи ресурсларни жалб қилишга қаратилган стратегик муқобил усуллардан бири бўлиб, у қуйидаги афзалликларга эгадир:

- устувор йўналишларга эътибор қаратиш;
- янги технологияларга кириш;
- хавфни тақсимлаш;

- ресурсларни самарали бошқариш;
- молиявий базани кенгайтириш;
- инсон капиталининг ўсиши;
- етишмаётган ресурслар ўрнини тўлдиролди [4; с.281].

ТАДҚИҚОТ НАТИЖАЛАРИ

Бошқарувда муайян функцияларни амалга ошириш учун учинчи томон ташкилотларини жалб қилиш амалиёти 1980-йилларда фаол ривожланиб, 1990-йилларда ривожланган Ғарб давлатлари амалиётида давлат бошқаруви тизимида “ташқи манбалар технологияси”дан янада кенгроқ фойдаланиш фаол қўллаб-қувватланди. Бу кўп жиҳатдан давлат бошқаруви соҳасида янги маъмурий ислохотлар тўлқини билан боғлиқ бўлиб, давлат идораларининг секторлараро аниқ мақсадга қаратилган самарали ҳамкорлик технологияларини жорий этишга эътибор бериши билан белгиланди. Айнан, давлат ҳокимияти органлари тизимида аутсорсингни ривожлантиришнинг асосий сабаблари сифатида: ўсиб бораётган ижтимоий эҳтиёжларни қондириш учун инновацион ечимлар; янги технологиялар ва билимларга эга бўлиш; хизматларнинг сифатини яхшилаш ва айти пайтда харажатларни назорат қилишни кучайтириш заруриятларини келтириб ўтиш мумкин.

Давлат секторидида аутсорсинг амалиётлари ўтказилган тадқиқот натижаларига кўра, аутсорсингнинг энг ривожланган қуйидаги соҳа турлари аниқланди:

- ахборот технологиялари соҳаси;
- инфратузилмани сақлаш соҳаси;
- бошқарув ходимларини тайёрлаш ва ўқитиш соҳаси;
- жамоатчилик ва мижозлар билан муносабатларни бошқариш (мижозларнинг муносабатларини бошқариш) бўйича хизматлар кўрсатиш соҳаси.

Сўнгги ўн йилликлардаги ривожланган мамлакатларда аутсорсинг технологияси нафақат бизнес соҳасида, балки давлат бошқаруви тизимида ҳам муваффақиятли амалга оширилиб келинаётгани ўз исботини топмоқда. Бунда аутсорсинг ижро этувчи органларнинг функцияларини бир қисмини мустақил ташкилотларга ўтказишни назарда тутмоқда. Фикримизча, бошқарувда аутсорсинг усулини қўллаш ва амалга ошириш бир қатор бошқарув қарорларини қабул қилишни ўз ичига олган мураккаб жараёнлардир.

Ташқи манбалар бўйича мазкур усулни амалга оширишнинг асосий йўналишларидан бири қуйидагилардан иборат: бошқарув функцияларини амалга оширишда ташқи ташкилотларни жалб қилиш, назорат қилиш тизимини ишлаб чиқиш, танловни ташкил этиш ва бош субъектни танлаш, жалб қилинган ташкилот билан бевосита ҳамкорлик қилишни талаб қилувчи учинчи томонни жалб қилиш, зарур бўлган вазифаларни аниқлаш, аутсорсинг натижаларининг самарадорлигини баҳолаш. Давлат бошқаруви тизимида ташқи манбалар бўйича юқорида кўрсатилган хусусиятларга асосланиб, маъмурий бошқарув жараёнларининг аутсорсинг жараёни, учинчи томон ташкилотлардан жараёнларни амалга ошириш учун хизматларга жалб этишни ўз ичига олади, бу эса умумий жавобгарликни ва бошқарув жараёнининг натижаларини умумий назоратини таъминлайди. Шу боис, давлат бошқарувини доимий такомиллаштириб, уни жадал ўзгартириб бораётган ҳаёт талабларига мувофиқлаштириб бориш ҳар бир мамлакат олдида турган муҳим вазифалардан биридир.

Жумладан, Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикасида Маъмурий ислохотлар концепциясини тасдиқлаш тўғрисида”ги 2017 йил 8 сентябрда ПФ-5185-сон фармонида: “ишни ташкил этишнинг аниқ натижаларга эришишга қаратилган замонавий услубларини (сифат менежменти, индикатив режалаштириш, аутсорсинг, краудсорсинг) жорий этишдан кенг фойдаланиш” вазифалари алоҳида белгилаб берилган. Айнан мазкур устувор вазифалар айнан шундай катта илмий, ғоявий қувватга ва айни чоғда улкан амалий аҳамиятга эгадир.

Аутсорсинг тушунчасини аниқлашга қаратилган турли ёндашувларнинг синтезига асосланиб, Ўзбекистонда давлат бошқаруви органлари тизимида аутсорсинг услубини жорий этишнинг асосий хусусиятлари сифатида қуйидагиларни таъкидлаш мумкин.

-давлат-хусусий шериклик принципларини ривожлантириш орқали айрим давлат функцияларини хусусий субъектларга бериш орқали ортиқча маъмурий тартибга солишни камайтириш;

-марказ ва ҳудуд, ҳудудий секторлараро фаолиятни ташкиллаштиришга аутсорсинг доирасида пайдо бўладиган шартнома муносабатлари мазмунини қўллаш;

-ҳудудий секторлараро фаолият (ишларни бажариш, хизматлар кўрсатиш)да “трансфер”-ишларни ташқи ташкилотларга ўтказиш ва жалб этиш (ташқи ижрочи) тизимини қўллаш;

-ҳудудий ривожланишнинг комплекс дастурларини ишлаб чиқилишида “давлат органлари”-“ташқи ташкилотлар” (шу ҳудудда ёки таянч ҳисобланган корхона, фирма, муассаса, ташкилот, бизнес субъекти ёки фуқаролик жамияти институти ва ҳ.к.)нинг иштироки, шериклик муносабатининг шартнома механизмларини жорий этиш;

-ўзаро (фуқаролар, ташкилотлар ўртасида) ахборотлар олиш имкониятларини кенгайтиришнинг идоралараро интеграциялашув платформасини ишлаб чиқиш.

Мазкур жараён элементларини амалиётга жорий этиш борасида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.Мирзиёевнинг 2019 йил 28 январдаги “Мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг стратегик вазифалари амалга оширилиши самарадорлиги учун Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг масъулиятини оширишга доир биринчи навбатдаги чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПФ-5644-сон фармонида ҳам, устувор вазифаларимиздан бири сифатида “ҳукуматнинг ташкилий-штат тузилмасини тубдан қайта кўриб чиқиш, ҳужжатлар экспертизаси тартиботларини жиддий равишда соддалаштириш, қарорлар қабул қилишнинг тезкорлигини таъминлаш, чет элда кенг қўлланиладиган аниқ кўрсаткичларга эришишга ва мақсадли индикаторларга асосланган вазирликлар, давлат кўмиталари ва идоралар раҳбарлари фаолиятини баҳолаш тизимини жорий этиш талаб этилади” деб, кўрсатиб ўтилди [5].

Фикримизча, давлат хизматларининг замонавий босқичи бу - замонавий давлат менежменти билан белгиланади. Замонавий давлат менежменти бошқарувнинг инновацион технологияларидан ва давлат секторида қарор топаётган бозор муносабатларининг механизмларидан ишлаб чиқаришга эмас, балки натижаларга қаратилган сиёсий технологиялардан фойдаланиш зарурлигига урғу беради.

“Замонавий давлат менежменти”ни қуйидаги кўрсаткичлар асосида амалга ошириш мақсадга мувофиқ:

1. Ташкилий кўрсаткичлар. Бунда давлат бошқарувининг марказий ва ҳудудий бўлинмаларини ташкил этиш ва тугатишнинг аниқ мезонлари, жавобгарлик соҳаларини

аниқлаштириш, мувофиқлаштириш ва ўзаро ҳамкорлик жараёнларини такомиллаштириш механизмларини қўллаш билан ифодаланади.

2. Ахборот-техник кўрсаткичлар. Давлат органлари, давлат ва хусусий сектор, давлат ва аҳоли ўртасида очиқ ва шаффоф мулоқот ҳамда муаммоларни тезда ечишни таъминлаш мақсадида давлат бошқаруви тизимини тўлиқ ахборотлаштириш, “Электрон ҳукумат” тизимини янада кенг жорий этиш.

3. Ижтимоий кўрсаткичлар. Мазкур кўрсаткич қуйидаги индикаторларни ўз ичига олади: тақлиф этилган хизматнинг сифати, тартиби ва муддатидан аҳолининг қониққанлиги, давлат ҳоқимияти органлари фаолиятининг ошқоралиги, стратегик ворислик, давлатнинг фуқаролик жамияти институтлари билан ижтимоий шериклик муносабатларини ўрнатилганлиги.

4. Илмий-услубий кўрсаткичлар. Давлат бошқарувида замонавий илмий-тадқиқот ва инновацион ютуқларни муваффақиятли жорий этиш, давлат хизматчисининг ижодий-интеллектуал салоҳиятини ривожлантириб боришга зарур бўлган инфратузилмани яратиш.

МУҲОКАМА

Бугунги кунда замонавий давлат менежментини ташкил этишга турлича ёндашувлар, асосларнинг оммалашуви кўзга ташланмоқда. Жумладан, бу борада давлат ва маҳаллий бошқарув тизимида қўлланиладиган ҳамда давлат органларининг фаолият самарадорлигини юксалтиришни излашга йўналтирилган янги технологиялар ва менежмент усулларини киритиш мумкин.

Бенчмаркинг (ингл. Bench-даража, marking-белгилаш) бошқа давлатларнинг, биринчи ўринда энг асосий рақобатчиларнинг фаолиятини ўз ишида уларнинг ижобий тажрибасидан фойдаланиш мақсадида ўрганиш усулидан иборатдир. Эркин тажрибада “таққослаш учун қолип” маъносини ангалатади. У ўз ичига давлатнинг ижтимоий-иқтисодий фаолиятидаги бегона тажрибанинг барча ижобий фазилатларини тизимли тарзда топиш, баҳолаш ва улардан фойдаланишни ташкил этишга имкон берувчи воситалар мажмуини олади. Инновацияларга нисбатан бенчмаркинг бошқа ташкилотлар бошқаруви тизимини ўз инновацион сиёсатини ҳамда ўз ташкилоти фаолияти самардорлигини оширишни таъминловчи инновацияларнинг муайян турларини ишлаб чиқишнинг асосий хусусиятларини аниқлаш мақсадида ўрганишини ангалатади.

Бенчлернинг - ташкилотнинг муваффақиятига айнан нима имкон бериши ва янада муваффақиятли ишлашга рағбатлантиришнинг тушуниш устида ишлашидир. Бунда барча ташкилотни ўқитиш орқали натижага эришишда ходимларнинг биргаликда иштирок этиши учун такомиллаштириш тизимини яратишга шароит яратувчи имконият орқали натижага эришишга урғу берилади. Бунинг моҳияти, сабаб, омиллари ва талаб қилинаётган ресурслар миқдори (кадрлар, молия, ташкилий ресурслар), анъанавий норасмий институтлардан жамиятнинг келгусидаги ривожланишига имкон яратувчи энг малакали кадрларни танлаб олишдан иборатдир. Бенчлернинг ташкилий ўқитишни, яъни ташкилотнинг муваффақиятига, янада муваффақиятли ишлашини рағбатлантиришга имкон яратувчи нарсаларни тушуниш устида ишлашни ўз ичига олади. Ўз-ўзини ўқитувчи ташкилот (learning organization) ўзининг келажагини яратишни кенгайтиришни мунтазам кенгайтириб боради. Бундай ташкилотлардаги менежерлар “нима учун?” деб эмас, балки “қандай қилиб?” деб иш юритишга ўрағтилади [6; с.232].

3. Бенчфьючинг (инглизча bench-ўрин, лот. Futurum-келажак) 5-10 йилга муваффақиятли келажакни моделлаштиришдир (келажакдаги муваффақиятли натижа қиёфасини яратиш) [7; с.106].

4. Бенчрейсинг-бенчфьючингли мақсадларга эришиш йўлидир. Бу ташкилотнинг кучли томонлари ёки рақобатдошли афзалликларини ўстиришга аҳамият қаратишдир. Бу нарса биздаги ғояларни изчил амалга оширишнинг йўл харитасига жуда ўхшайди (бундан мақсад-ташкилот ривожланишининг энг оқилона йўлини ишлаб чиқишдир).

5. Фандрайзинг [8] (инглизча fund - пул маблағлари, активлар, молиялаш; raise - кўпайтириш, жамлаш) бу давлат бошқаруви тизимидаги пул маблағлари ҳамда ташкилот ва аҳолининг бошқа ресурсларини (инсоний, моддий ва бошқа ресурсларини) нотижорат эҳтиёжларига, хусусан ҳудудлардаги давлат дастурини бажариш учун излаш ва жалб қилиш жараёнидир.

Фандрайзинг стратегияси қуйидагиларни ўз ичига олади:

-эҳтиёжларни аниқлаш;

-ресурс асослари (фондлар, компаниялар, банклар, хусусий шахслар ва бошқалар) доирасини ажратиб олиш;

-эҳтимолий (ташқи ва ички) хатарлар;

-SWOT-таҳлилни тузиш, бу ўз натижаси сифатида тизимнинг ҳаётга қодирлиги (афзалликлари ва нуқсонлари, имконлари ва таҳдидлари) шароитлари таҳлилининг қолипни яратишни қўллашни назарда тутати.

6. Ҳудудий маркетинги - бу ҳудуднинг, унинг ички субъектларининг, шунингдек мамлакат ёки ҳудуд манфаатдор бўлган ташқи субъектлар манфаатлари йўлида амалга ошириладиган маркетингдир. Ҳудуд - нафақат ўзи учун балки, биринчи навбатда бошқа субъектларга (ҳудудга нисбатан ички ва ташқи субъектлар) ҳам истеъмолчи ролини тақдим этувчи субъектдир. Ҳудуд захиралари, хизматлари ва имкониятларидан фойдаланишда айнан шуларнинг фаровонлиги охир-оқибатда ҳудудга ўз фаровонлигини ҳам барпо этиш ва юксалтиришга имкон беради.

7. Брэндинг (инглизча branding дан) (шу жумладан ҳудуднинг) – давлат ёки минтақанинг, айрим масканни фарқлашга имкон берувчи ҳамда унга ижтимоий ва тижорат қиймати бахш этувчи кўзга кўринадиган мазмундор ва қадриятли хусусиятлар мажмуидир. Брэндинг – бу ўзига хос истеъмолчилик таъсирини яратиш борасидаги маркетинг фаолияти бўлиб, бу қиёфанинг (имижнинг) бир қисмидир ҳамда ҳудуднинг (мамлакат, минтақа, маҳаллий ҳокимиятнинг) ҳудуд брэндига нисбатан бозорнинг яхлит бўғини муносабатини шакллантиради.

Бундан ташқари, кўплаб бошқарув жараёнлари элементларини оптималлаштириш ва такомиллаштириш учун мустаҳкам асос сифатида махсус қоидалар ишлаб чиқилади. Давлат бошқаруви жараёнини такомиллаштириш ёки оптималлаштириш бошқарув жараёнининг шаффофлигини ошириш, маъмурий интизомни қўллаш ва натижаларга таъсир қилмасдан харажатларни минималлаштиришни ўз ичига олади. Бошқарув жараёнини такомиллаштириш технологиясидан фойдаланиш учун органик тўсиқларга қарамасдан, давлат ташкилотлари хусусий сектор томонидан ўз фаолиятларида фойдаланиш учун ишлаб чиқилган муайян усулларни қўллайди. Шундай қилиб, ўз фаолиятини амалга ошириш учун давлат ташкилотлари ташқи муҳитдан ресурсларни

жалб қилиши мумкин ёки ташқи манбалардан фойдаланиш технологиясидан фойдаланиши мумкин.

ХУЛОСА

Хулоса қилиб айтганда, самарали давлат хизмати фақат давлат бошқаруви органлари ваколатларини амалга ошириш учунгина эмас, балки давлат бошқаруви органлари ваколатларининг фуқаролар эҳтиёжи ва манфаатларига хизмат қилиши, давлатнинг ижтимоий мавжудлигини таъминлаш даражасини амалга оширишга қаратилган фаолият шаклидир. Давлат хизмати борасида турли талқинларни ўрганиб чиқиб, ушбу тизимнинг бир неча моделларини таклиф этиш мумкин.

-давлат хизматининг “меҳнат модели”. Давлат иш берувчи сифатида фуқарони ишга қабул қилади ва у орқали давлат функциялари ва вазифаларини ижросини таъминлашга йўналтиради;

-«сервис модели» – давлат хизмати махсус кўмак, ёрдам бўлиб, у давлат томонидан жамиятга кўрсатилаётган ғамхўрлик сифатида қаралади;

-«сиёсий модел» – давлат хизмати сиёсий ҳокимият легитимлигини қўллаб – қувватлаш механизми сифатида кўрилади. У орқали сиёсий ҳокимият халқ ишончи учун сиёсий функцияларни амалга оширади ва сиёсий қарорларни қабул қилади;

-«либерал бозор модели» – давлат хизмати бозор муносабатларининг элементларидан бири сифатида қаралиб, у маблағ, хизмат, товар, меҳнат сингари бозор қийматига эга ресурс сифатида баҳоланади;

-«маъмурий модел» – унга кўра давлат хизмати оммавий, ижтимоий – сиёсий институт. У инсон ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлаш, уларни ҳимоя қилишда муҳим ўрин тутди. Давлат бошқаруви учун барча маъмуриятларининг муайян ваколатларини белгилайди ва улар орқали ўзининг сиёсий ҳокимиятини ўтказди.

Албатта, мамлакатимизда маъмурий ислохотларнинг қай даражада муваффақиятли амалга оширилиши бевосита Ўзбекистон Республикасининг Тараққиёт стратегиясида белгилаб берилган устувор вазифаларни амалга оширилишига таъсир қилади. Зеро, ҳар қандай самарали ўзгариш давлат бошқаруви ривожига қаратилган инновацион усуллар мажмуига боғлиқдир.

REFERENCES

1. Э.Т.Хожиев, Г.С.Исмаилова, М.А.Рахимова “Давлат хизмати”: Ўқув қўлланма. -Т., Baktria press, 2015. Б. 8.
2. Беларусь Республикаси, Қирғизистон Республикаси ва Қозоғистон Республикаси қонун ҳужжатлари www.consultant.ru сайтидан олинган.
3. Шестоперов А.М. Аутсорсинг как способ оптимизации административно-управленческих процессов в органах государственной власти. // Национальным институтом системных исследований проблем предпринимательства НИСИПП, -М.: 2007 г. С. 22.
4. Маринко Г.И. Управленческий консалтинг: Учеб. пособие. -М.: ИНФРА-М, 2005. С.281.
5. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.Мирзиёевнинг “Мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг стратегик вазифалари амалга оширилиши самарадорлиги учун Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг

масъулиятини оширишга доир биринчи навбатдаги чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПФ-5644-сон Фармони. -Т.; 2019 йил 28 январь. Манба: Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 30.01.2019 й., 06/19/5644/2546-сон.

6. Домбровская И.А. Проблемы внедрения инновационных управленческих технологий в системе государственного и муниципального управления // Международный журнал прикладных и фундаментальных исследований. – 2014. – № 11-2. – С. 232-236
7. Давыдов К.В. Публичные услуги: теоретические проблемы правового оформления / К.В. Давыдов // Качество жизни населения в России и ее регионах: коллективная монография / под ред. В. Кущенко, Г.П. Литвинцевой, Л.А. Осьмук. – Новосибирск, 2009. – С. 106.
8. Бурков В.Н. Введение в теорию управления организационными системами / В.Н. Бурков, Н.А. Коргин, Д.А. Новиков. – М., 2009.